

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní družina

1	Identifikační údaje.....	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o zařízení.....	3
1.3	Platnost dokumentu	3
2	Charakteristika zařízení.....	4
2.1	Poslání, vize a východiska	4
2.2	Projekty, aktivity, úspěchy	4
2.3	Spolupráce v regionu	4
2.4	Personální podmínky	5
2.5	Materiální podmínky.....	5
2.6	Ekonomické podmínky.....	6
2.7	Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví.....	7
3	Charakteristika ŠVP	8
3.1	Cíle vzdělávání.....	8
3.2	Délka vzdělávání a časový plán vzdělávání	12
3.3	Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	28
3.4	Zabezpečení vzdělávání účastníků nadaných a mimořádně nadaných	29
3.5	Podmínky pro přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání.....	29
4	Hodnocení účastníků a vlastní hodnocení zařízení	Chyba! Záložka není definována. 2
4.1	Hodnocení.....	Chyba! Záložka není definována. 2
4.2	Vlastní hodnocení	Chyba! Záložka není definována. 4

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Název ŠVP: *Budme všichni kamarádi*

1.2 Údaje o zařízení

Název zařízení: Základní škola a Mateřská škola, Černý Důl, okres Trutnov
Adresa zařízení: Čistá v Krkonoších 140, Černý Důl, 54344
Jméno ředitele školy: Mgr. Naděžda Bachtíková
Jméno vedoucího vychovatele: Eva Vlčková - Frýdlová
Kontakty: e-mail: zs.cernydul@centrum.cz, web: <http://www.zscernydul.webnode.cz>
Koordinátor tvorby ŠVP: Eva Vlčková - Frýdlová

1.3 Platnost dokumentu

Platnost od: 1. 9. 2019

Číslo jednací: ŠVPŠD/4/2019

2 Charakteristika zařízení

2.1 Poslání, vize a východiska

Poslání zařízení:

Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení odpočinku a relaxace účastníků, dohled nad účastníky mimo vyučování, nabídka zájmové činnosti a spokojený pobyt účastníků ve školní družině.

Vize:

Školní družina vytváří pro všechny děti rovné podmínky a příležitosti, školní družina je bezpečné místo pro hry dětí, školní družina má pestrou a zajímavou nabídku.

Východiska:

ŠVP ve ŠD je realizován v návaznosti na ŠVP ZV Základní školy a Mateřské školy, Černý Důl, okres Trutnov.

2.2 Projekty, aktivity, úspěchy

Dlouhodobé projekty:

Celoroční plán práce ŠD obvykle zahrnuje celoroční projekt na vybrané téma. ŠD je zapojena do programu "Recyklohraní".

2.3 Spolupráce v regionu

Spolupráce s rodiči (zákonými zástupci):

Na začátku každého školního roku zákonní zástupci vyplňují přihlášku účastníka s doplněním rozhodných údajů pro provoz ŠD. ŠD je v každodenním kontaktu se zákonnými zástupci účastníků. O okolnostech pobytu účastníků ve ŠD jsou rodiče informováni osobně od paní vychovatelky, telefonicky nebo e-mailem. Během školního roku se mohou rodiče účastnit akcí určených pro rodiče a děti.

2.4 Personální podmínky

Charakteristika pedagogického sboru:

V zařízení působí 1 pedagog, včetně vedení zařízení. Kvalifikovanost pedagogického sboru je 100 %. Počet pedagogů v zařízení, po přepočtu na plný pracovní úvazek, je 1.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP):

Pedagogické působení ve školní družině zajišťuje jedna vychovatelka. Jejím posláním je iniciovat a provázet účastníky při volnočasových aktivitách, které přímo a nepřímo řídí, vhodně motivuje, předkládá a také hodnotí. Různorodými činnostmi podněcuje a rozvíjí zvědavost účastníků, jejich přirozený zájem o okolí, kontakty a komunikaci s druhými lidmi. Během pedagogického působení rozvíjí sociální kompetence důležité pro učení a další rozvoj účastníků, tak jako škola i vychovatelka pokládá základy pro celoživotní učení a přizpůsobování se životu v lidské společnosti v duchu základních lidských a etnických hodnot.

Vychovatelka se dále v průběhu školního roku vzdělává samostudiem a dle časových finančních možností školy se vzdělává na seminářích. Pravidelně se účastní vzdělávání v oblasti sociálních vztahů a komunikace. Nově se zaměřujeme na enviromentální výchovu, dopravní výchovu, ekologickou výchovu, využití IC techniky.

2.5 Materiální podmínky

Zařízení má jen jednu pobočku.

Vybavení zařízení a jeho podmínky:

Školní družina je umístěna v prvním poschodí budovy ZŠ. Je rozdělena příčkou na třídu a hernu. V první pracovní části jsou nové pestré stolky se židličkami, výškově odpovídající všem věkovým skupinám 1. stupně ZŠ, na podlaze je krytina z PVC, lehce omyvatelná. Z místnosti je vstup na WC společné pro děvčata i chlapce. Ve druhé části je velká a malá herna vybavena kobercem.

Velká herna je vybavena policovými stěnami, kam se ukládají stolní hry, hračky, stavebnice, malířské pomůcky, knihy. Je zde kuchyňka, kadeřnický koutek.

Ve třetí herně jsou vytvořena centra her: kuchyňka, kadeřnictví, stavebnictví nebo dle aktuální možné nabídky, centra se po čase obměňují.

Výzdoba prostor je obměňována dle ročních období a aktuálních činností.

Školní družina pro svou další činnost využívá prostory třídy, též v prvním poschodí budovy. Učebna poskytuje možnost poslechových a hudebních činností

(PC, piano, Orfeovy nástroje, prostor pro dramatizaci).

Pro pobyt venku je využívána školní zahrada se sportovními prvky (hrazda, houpačky, doskočiště, basketbalový koš, průlezky, lezecká pyramida), sportovní hřiště. K dalším sportovním aktivitám je možno využít tělocvičnu.

Pomůcky, hračky, hry, časopisy, knihy jsou průběžně obměňovány a doplňovány dle finančních možností, aktuální nabídky a potřeb dětí. Pomůcky pro výtvarnou a pracovní činnost jsou dokupovány podle potřeby a náročnosti činností.

2.6 Ekonomické podmínky

Informace k úplatě:

Výše úplaty je stanovena v souladu s § 14 Vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Ředitel školy směrnicí "Úplata ve školní družině" stanovil příspěvek rodičů účastníka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině. Tato částka platí i pro každé další dítě v případě docházky sourozenců do školní družiny.

Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit.

Úplata je splatná předem. Úplata se provádí bezhotovostně na účet ZŠ vždy do 15. dne příslušného kalendářního měsíce pod variabilním symbolem, který zákonnému zástupci sdělí vedoucí vychovatelka, nebo v hotovosti na celé pololetí, a to vždy do 30. září a 28. února daného školního roku.

Pokud za dítě není úplata uhrazena, vedoucí vychovatelka školní družiny o tom uvědomí ředitele školy nejpozději do jednoho měsíce. Ředitel školy může rozhodnout o případném vyloučení žáka ze školní družiny.

Zdroje financování:

statní rozpočet:

Mzdové prostředky

příspěvky zřizovatele na provoz:

Materiální zabezpečení ŠD

Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

Školní družina tvoří jeden právní celek se školou a Školní řád stanovuje obecně pravidla chování žáků. Ostatní podmínky jsou zařazeny ve Vnitřním řádu ŠD, Vnitřním řádu ŠJ, Provozním řádu dětského hřiště, Provozním řádu tělocvičny, Provozním řádu počítačové učebny. Rodiče a žáci jsou na začátku školního roku s těmito řády prokazatelně seznámeni

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD obsahují:

- vhodnou strukturu režimu účastníků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostor družiny
- ochrana účastníků před úrazy
- výrazné označení nebezpečných částí využívaných prostor
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře

Psychosociální podmínky:

- klidné a příznivé prostředí ŠD (otevřenost, partnerství, vzájemná pomoc, úcta, vzájemná komunikace
- respekt k potřebám každého účastníka a jeho problémům
- motivující hodnocení a dostatečná zpětná vazba
- ochrana účastníků před násilím a šikanou
- spoluúčast účastníků na životě školní družiny
- informovanost účastníků a rodičů o činnosti ŠD

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Cíle vzdělávání

Obecné cíle:

Školní družina se zaměřuje na aktivní a pasivní využívání volného času účastníků a jejich odpočinkových činností. Nabízí aktivity vedoucí k odstraňování únavy a prostor všem účastníkům se do nich individuálně zapojovat dle jejich schopností, možností i zájmů. Dává prostor pro individuální rozvoj mimořádně nadaných dětí, možnost doučování a procvičování učiva u účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami, u účastníků slabších a dlouhodobě nepřítomných.

Školní družina nejen svým programem plní kompetence k trávení volného času, ale i prohlubuje a upevňuje kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální, interpersonální a kompetence činnostní a občanské.

Činnost ŠD jako součásti vzdělávací soustavy bude posilovat, rozvíjet a navazovat na klíčové kompetence v ŠVP. Dále bude rozšířena o kompetenci k trávení volného času.

Klíčové kompetence budou představovat dlouhodobé získávání a osvojování si vědomostí, schopností a dovedností, se kterými se účastníci seznamují a setkávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny, a učí se získané dovednosti a vědomosti uplatnit v praxi.

1. Kompetence k učení - učí se s chutí, započatou práci dokončí, učí se zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané vědomosti se učí dávat do souvislostí a získané zkušenosti uplatňuje v praxi.

2. Kompetence k řešení problémů - učí se řešit jednoduché problémy na základě logiky a matematiky, chápe, že vyhýbání se problémům není řešení, rozlišuje správné a chybné řešení problémů, snaží se dokončit započatou práci

3. Kompetence komunikativní - učí se vhodně formulovat své myšlenky, vhodně komunikuje se svými vrstevníky a dospělými osobami, učí se řečí i gestem vyjádřit své pocity

4. Kompetence sociální a interpersonální - samostatně rozhoduje o svých činnostech uvědomuje si, že za ně nese zodpovědnost a důsledky, v běžných situacích rozlišuje vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlivost, učí se zdravě prosadit i podřídit jednotlivci i skupině – přijme kompromis, respektuje druhé a je tolerantní k odlišnostem jiných lidí

5. Kompetence činnostní a občanské - učí se plánovat činnosti, dbá na zdraví své i druhých, chová se ohleduplně ve společnosti i k přírodě

6. *Kompetence k trávení volného času* - umí si vybrat vhodnou zájmovou činnost s ohledem na své schopnosti, rozvíjí své zájmy v individuálních a skupinových činnostech, umí říci NE na nevhodnou činnost

Dlouhodobé cíle:

Zájmové vzdělávání ve školní družině svými specifickými prostředky a možnostmi navazuje na cíle dané školským zákonem a dále je naplňuje, rozvíjí a upevňuje:

- a) Rozvoj osobnosti, poznávání mravních hodnot v osobním i společenském životě, získávání nových informací a příprava na celoživotní učení
- b) Všeobecné vzdělávání v co nejširším okruhu oblastí
- c) Pochopení a získání povědomí o svých povinnostech i právech v demokratické společnosti, v nejbližším kolektivu
- d) Rovnost dívek a chlapců v kolektivu, žen a mužů ve společnosti
- e) Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, respektování potřeb a práv svých spolužáků a ostatních osob
- f) Poznávání našich národních a kulturních hodnot. Seznamování se s kulturními hodnotami a tradicemi Evropy a ostatního světa
- g) Uplatňování získaných vědomostí, znalostí a dovedností v praktickém životě ve vztahu trvalé ochrany prostředí, ochrany a bezpečnosti zdraví svého i ostatních

Ve školní družině rozvíjíme, prohlubujeme a upevňujeme klíčové kompetence všech účastníků. Výchovné a vzdělávací strategie prolínají všemi činnostmi školní družiny.

Podněcujeme účastníky k aktivnímu zapojení se do všech činností vhodnými motivacemi, vedeme je k tvořivému myšlení a otevřené komunikaci s vrstevníky, dospělými osobami. Rozvíjíme u účastníků schopnosti spolupráce a respektování druhých, schopnosti v něčem vyniknout, jak v práci individuální, tak v týmové. Dopřáváme dětem účastníkům pozitivní prožitky v prováděných činnostech a dáváme jim možnosti orientovat se na oblasti, ve kterých jsou úspěšné a ke kterým inklinují. Vytváříme podmínky, aby účastníci měli dostatek příležitostí se aktivně podílet na vlastním zájmovém vzdělávání.

Zpětnou vazbou reagujeme, usměrňujeme a hodnotíme průběh i výsledky činností. Povzbuzujeme účastníky pochvalou, byť jen za projevenou snahu. Dbáme na vštěpování a dodržování stanovených

pravidel a řádů. K tomuto využíváme častého kontaktu s účastníkem. Hyperaktivní děti usměřujeme vhodnými činnostmi.

Konkrétní cíle:

Cílem naší ŠD je vychovávat účastníky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat je dostatkem námětů pro naplňování volného času, ŠD umožňuje odpočinkové činnosti (klidové a aktivní) a přípravu na vyučování.

Ve školní družině nabízíme:

- Zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovou, hrou, učením, individuální prací a motivačním projektem.
- U účastníků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého.
- Zaměřujeme se na ochranu životního prostředí.
- Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhal k vytváření vhodného klimatu. Vedeme účastníky k tvořivosti, estetičnosti.
- Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti účastníků.
- Rozvíjíme a prohlubujeme klíčové kompetence neboli schopnosti umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetence komunikativní, sociální, občanské a pracovní.
- Účastníci se učí rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit.
- Spojení věkových skupin se osvědčuje jako výhoda, kdy starší předávají své zkušenosti mladším a jsou vedeni k respektování druhého.

Specifické cíle naší ŠD:

- umožnit účastníků zapojovat se do všech aktivit ŠD
- podněcovat účastníky k tvořivému myšlení, práci a pomoci jim objevovat jejich skryté možnosti, schopnosti a dovednosti
- vést účastníky ke slušné a účelné komunikaci mezi vrstevníky v kolektivu ŠD i na veřejnosti
- učit účastníky zdravě prosazovat svou osobnost a respektovat individualitu a odlišnosti druhého
- pomáhat účastníků při výběru volnočasových aktivit, pěstovat kladný vztah k vypůjčeným věcem, smysl pro pořádek a odpovědnost ve vztahu k prostředí ŠD
- společným pozorováním a objevováním v přírodě vytvářet u účastníků kladný vztah k věcem kolem nás a vytvářet potřebu trvalé ochrany přírody
- vytvářet povědomí o zdravém životním stylu a s ním spojenou ochranu zdraví

Priority školní družiny v Čisté v Krkonoších:

- střídání různorodých činností, nacházení sebe sama, svého uplatnění i skrytého nadání, schopností, dovedností a talentu
- enviromentální výchova zaměřená na ochranu přírody, sběr a třídění odpadů
- pomoc v doučování slabších účastníků, účastníků po nemoci, úzká spolupráce učitelů a vychovatelky, možnost dokončit školní práci

Druhy činností ŠD

Společensko vědní – poznávání okolí svého bydliště, člověka a společnosti, sebe sama, člověka a jeho zdraví, orientace v čase, poznávání tradic a zvyků, svátků a oslav, dopravní výchovy, zahrnuje i doučování a přípravu na vyučování...

Pracovně technická - práce s různými materiály(papír, textil, modelovací hmota, přírodní a netradiční materiály, stavebnice), výroba dárků, ozdob, upomínkových přání, stavebnice

Přírodovědná – přírodovědné vycházky, pozorování a poznávání živé a neživé přírody, sezónní práce na zahradě, ochrana přírody, třídění odpadů, péče o pokojové květiny

Výtvarná a estetická – seznamování se s různými výtvarnými technikami, pomůckami, materiály, výroba dárků, přání, podílení se na sezónní výzdobě prostor školy a školní družiny

Literárně dramatická společná četba vybraných knih, vyprávění, přednes, dramatizace pohádek, hraní loutkového divadla, využívání knihovny

Sportovní a tělovýchovná – sportovní a pohybové hry, soutěže a činnosti, atletika, míčové hry, vše s využitím školního hřiště, tělocvičny, při vycházkách, v přírodě

Hudebně pohybová – cvičení a tanec při hudbě, zpívání s kytarou, relaxační chvilky, využití PC – Youtube, ..

Činnosti výše uvedené probíhají ve školní družině v rámci pravidelných činností, odpočinkových činností, spontánních činností, příležitostních akcí, při přípravě na vyučování

Formy zájmového vzdělávání

Základním prostředkem činnosti školní družiny je **hra** založená na prožívání smyslových zážitků a která vybízí k přemýšlení o věcech a jevech kolem nás, zlepšuje motorické schopnosti žáků, rozvíjí jejich fantazii a představy, přináší napětí, uvolnění, radost a prožívání různých rolí.

1. *pravidelná činnost* – je dána týdenní skladbou zaměstnání a náleží do ní organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru
2. *spontánní aktivity* – jsou každodenní individuální klidové činnosti, pobyty venku a spontánní hry
3. *odpočinkové činnosti* – jsou klidové činnosti pasivního i aktivního charakteru (poslechové činnosti, individuální klidové hry, klid po obědě, relaxační hry)
4. *příprava na vyučování* - jsou činnosti, při kterých se nenásilnou a zábavnou formou navazuje na získané vědomosti z vyučování, dále se rozšiřují nové dovednosti, zkušenosti, návyky, vědomosti, schopnosti a postoje, doučuje se
5. *příležitostné akce* - jsou to besídky, slavnosti, výlety, návštěvy kulturních akcí, spolupráce s KRNAPEM, spolupráce s MŠ
6. *kroužky* - ve kterých uskutečňujeme zájmové aktivity, rozvíjíme schopnosti dětí, dáváme prostor k tvořivosti, nadaným žákům

3.2 Délka vzdělávání a časový plán vzdělávání

Délka vzdělávání a charakteristika časového plánu:

Akce školní družiny se prolínají nebo jsou společné s akcemi školy a jsou uvedeny a aktualizovány v každoročním Plánu školy.

ŠD pořádá pravidelné akce v průběhu roku – vítání podzimu, Halloween, Den dětí, Vítání jara a jiné.

ŠVP ŠD obsahuje program činností na dobu jednoho vzdělávacího cyklu (5 let), jehož výhodou je jeho operativnost, kreativní reakce na možné změny podmínek, možnost propojování a přesouvání témat během celé docházky účastníků do školní družiny, výběr možných činností dle aktuálního složení skupiny a také s přihlédnutím k daným zájmům a přáním účastníků.

Pro některé náměty a činnosti je počítáno s průběžným působením vychovatelky a též průběžným časovým plněním. U činností vyplývajících z týdenní skladby zaměstnání a příležitostných akcí bude časová dotace vymezena daným tématem a druhem činnosti.

Oblasti a témata vzdělávání

Všechna témata vzdělávání vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Poznáváme školu a ŠD

- procházíme budovu školy a seznamujeme se jejími prostory (kompetence k učení)
- vysvětlujeme a popisujeme návštěvě cestu po škole, používáme výrazy vpravo, vlevo, nahoře, dole, v přízemí, v prvním patře, atd. (kompetence k řešení problémů, komunikativní)
- povídání si, kdo pracuje v naší škole, co děláme ve škole a ve ŠD (kompetence k učení, sociální, interpersonální)
- seznamujeme se s prostory ŠD a jejím vybavení (kompetence k učení)
- navštěvujeme školní žákovskou knihovnu a čteme z vybraných knih (k. k trávení volného času)
- vyrábíme a společně zdobíme prostory ŠD (k. k učení, k. sociální, interpersonální, občanské)
- povídáme si co se nám líbí ve škole, v ŠD, co nás zaujalo první den (k. komunikativní)
- kreslíme projekty návrhy školy, hřiště, jaké bychom si přály my děti (k. k učení, řešení problémů)
- pomocí dramatizace si osvojujeme vhodné chování ke spolužákům, dospělé osobě
(k. k učení, komunikativní, řešení problémů)
- pantomimou vyjadřujeme svá přání, nálady, názory a problémy (k. k řešení problémů,
komunikativní)
- vymýšlíme a malujeme logo a motto ŠD (k. sociální, interpersonální)
- tvoříme model školy, malujeme, stříháme, lepíme (k. k učení, činnostní, občanské, trávení volného času)
- vítáme podzim, zimu, jaro, léto výzdobou ŠD a školy (k. činnostní, občanská)

Dopravní výchova – jsem chodec, cyklista

- chodíme na vycházky, pozorujeme dopravní značky, které nás provázejí cestou do školy (k učení)

- kreslíme svoji cestu do školy (k učení)
- poznáváme dopravní značky a soutěžíme v zapamatování (k učení, řešení problémů)
- malujeme dopravní značky a dopravní prostředky (k. činnostní, občanské)
- soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy (k. k učení, řešení problémů)
- vytváříme různé dopravní situace pomocí dopr. značek, figurek, autíček, vymýšlíme a předvádíme různé situace, řešíme vzniklé problémy (k. k učení, komunikativní, řešení problémů)
- stavíme dopravní prostředky z různých stavebnic (k. k řešení problémů, komunikativní)
- kreslíme kolo a zjišťujeme výbavu (k. k učení)
- průběžně se věnujeme dopravní výchově během roku, využití PC programů (k. k učení, řešení problémů, komunikativní)

Všude dobře – doma nejlépe

- stavíme dům z stavebnic (k. k učení, sociální, činnostní, občanské)
- píšeme dopis kamarádovi, opakujeme svou adresu (k. k učení, komunikativní)
- představujeme si ideální dům, ideální pokojíček (kreslíme, malujeme, vyrábíme koláž (k. k učení, řešení problémů)
- představujeme, popisujeme a seznamujeme své kamarády se svou oblíbenou hračkou (k. komunikativní)
- malujeme a kreslíme fantastickou hračku (k. činnostní, občanská)
- vyprávíme a kreslíme zážitky ze společných akcí, ze společných víkendů s rodiči
(k. k učení, komunikativní)

Naše obec – můj domov

- vymýšlíme pověst o vzniku obce (k. k učení, komunikativní)
- vyprávíme si o naší obci, o tom, kdo v které části bydlí (k. komunikativní)
- na vycházkách pozorujeme změny v obci, objevujeme zajímavá a krásná místa (k. k učení, k. komunikativní)

- vytváříme koláž naší obce a tvoříme společné dílo (k. k řešení problémů, sociální, interpersonální, činnostní, občanské, trávení volného času)
- pozorujeme obec ze stanoviště a malujeme vybraná místa (k. k učení)
- pozorujeme, jak se mění a roste strom (k. k učení)
- učíme se orientovat v jízdním řádu (k. k řešení problémů)
- pozorujeme a malujeme dopravní prostředky projíždějící naší obcí (k. k učení)
- hrajeme si na průvodce po pěkných místech naší obce a okolí (k. komunikativní, sociální, interpersonální, činnostní, občanské)
- povídáme si na téma služby a obchody v naší obci (k. komunikativní)
- hrajeme si na obchod, restauraci, poštu (k. k učení, komunikativní, sociální, interpersonální)
- vyrábíme postavičky pohádkového pána našich hor- Krakonoše, povídáme si o jeho vlastnostech (k. k řešení problémů, činnostní, komunikativní)
- hrajeme divadlo z příběhů krkonošských pohádek, vyrábíme loutky (k. k učení, komunikativní, sociální, interpersonální, činnostní)
- v knihovně se seznamujeme s knihami místní spisovatelky a čteme z nich (k. k učení)
- chodíme do lesa a stavíme krajinu a stavby z přírodnin (k. sociální, interpersonální, činnostní, občanské)
- udržujeme pořádek a čistotu ve škole, na školní zahradě, v okolí školy (k. sociální, interpersonální)

Za hranicemi obce

- seznamujeme se s turistickou mapou a učíme se z ní číst (k. k učení)
- kreslíme turistické značky (k. k učení, řešení problémů)
- pozorujeme ze stanoviště naše okolí a pojmenováváme některé hory Krkonoš (k. k učení, komunikativní)
- určujeme světové strany podle kompasu, přírody (k. k učení)
- na mapě ČR hledáme místa, která jsme navštívili a povídáme si o nich (k. komunikativní, sociální, občanské)

- na mapě světa objevujeme nová neznámá i známá místa, vyhledáváme v encyklopediích informace (k. k učení, k. k řešení problémů, komunikativní)
- porovnáваме naši vlajku s vlajkami jiných států, kreslíme vlajky sousedních států (k. k učení)
- na mapě světa vyznačíme místa, kam bychom se chtěli podívat a proč (k. k učení, komunikativní)
- hrajeme hru Město, jméno (k. k učení, sociální, interpersonální)
- vyrábíme koláž naší ČR (k. k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální, interpersonální)

2. Lidé kolem nás

Rodina – kde se máme rádi

- vyprávíme si zážitky z prázdnin a společné dovolené s rodiči (k. komunikativní)
- kreslíme a malujeme svou rodinu při společných chvílích (k. řešení problémů, činnostní, občanské)
- pantomimou znázorňujeme povolání a zájmy našich rodičů a sourozenců (k. komunikativní, sociální)
- při hře vyjadřujeme a uplatňujeme role jednotlivých členů rodiny (k. komunikativní, sociální, interpersonální)
- slavíme svátek, narozeniny, učíme se dramatizaci popřát druhému (k. k učení, komunikativní, sociální, občanské)
- vyprávíme si o dětech opuštěných, osiřelých, adoptovaných, dětech v náhradních rodinách (k. komunikativní, sociální, interpersonální)

Den matek

- povídáme a malujeme na dané téma (k. komunikativní, sociální, interpersonální)
- vymýšlíme a skládáme básničku nebo písničku pro maminku (k. k řešení problémů, činnostní, občanská)
- vymýšlíme a vyrábíme dárky pro maminky, babičky (k. k řešení problémů, činnostní, občanské)
- zapojujeme se do výroby rekvizit na besídku (k. činnostní, občanská, trávení volného času)
- podílíme se na přípravě besídky (k. komunikativní, sociální)

Můj nejlepší kamarád

- kreslíme a malujeme svého kamaráda (k. k učení)
- hrajeme hru – poznáváme kamaráda po hlasu, hmatu (k. k učení)
- hrajeme formou papírové harmoniky o svém kamarádovi (každý něco napíše, přeloží a pošle nakonec celou harmoniku přečteme (k. komunikativní, sociální, personální)
- povídáme si o vlastnostech kamarádů (k. komunikativní, k .sociální, interpersonální)
- hrajeme si na tichou poštu a hledáme klady, zajímavé nápady, originalitu svých kamarádů, za co je můžeme pochválit (k. komunikativní, sociální, interpersonální)

Žijí mezi námi

- povídáme si o lidech s tělesným handicapem (k. k učení, komunikativní, sociální, interpersonální)
- hrajeme hru na odezírání, abychom se vcítili do situace neslyšících (k. k učení, komunikativní)
- hledáme a radíme ve hře nevidomému kamarádovi v přesunu z místa na místo, procvičujeme vpravo, vlevo, vzad vpřed-k. k učení, komunikativní, řešení problémů, činnostní, občanské)
- zkusíme se orientovat se zavázanýma očima podle zvuku (k. k učení, k. činnostní, řešení problémů)
- zkusíme malovat ústy, nohou, tak jak to dělají někteří postižení (k. k učení, řešení problémů)
- určujeme hmatem předměty (k. k učení, řešení problémů)
- cvičíme postřeh, paměť- kimova hra (k. k řešení problémů, komunikativní)

Lišíme se nejen barvou pleti

- čteme si a vyprávíme o cizích zemích a poznáváme jejich kulturu (k. k učení, komunikativní)
- hledáme zajímavosti v knihách encyklopediích (k. komunikativní, činnostní, učení)
- ilustrujeme cizokrajné pohádky (k. k učení)
- hledáme rozdíly a společné vlastnosti dětí různých národů a barvy pleti (komunikativní, sociální, interpersonální)
- píšeme kamarádovi v cizině a popisujeme mu život v naší zemi (k. komunikativní, sociální, interpersonální, činnostní, občanské)

- pokoušíme se vyrábět cizokrajný hudební nástroj (bubínky, vodní bubny,panova flétna(k. řešení problémů, činnostní)
- vyrábíme indiánské čelenky (k. k učení)

Platím, platíš platíme

- zamýšlíme se nad tím, jak vznikly první peníze a proč (k. k řešení problémů, k. komunikativní)
- povídáme si o hodnotách peněz a hrajeme si na obchod (k. k učení, sociální, interpersonální, činnostní, občanské)
- vymýšlíme ve skupinách své bankovky a mince různými obrazovými motivy (k. k učení, komunikativní)
- zkusíme si sestavit týdenní rozpočet, zjišťujeme si hodnotu běžných potravin a věcí
(k. k řešení problémů, komunikativní, činnostní, občanské)
- besedujeme nad problematikou a trestností spojenou s falšováním peněz (k. komunikativní, sociální, interpersonální)

Umíme se správně chovat?

- hrajeme si na cestování dopravními prostředky a hodnotíme chování při cestě dopravní prostředkem do školy i na akce školy (k. k učení, komunikativní, sociální)
- vyprávíme si o návštěvě divadel a kin (k. učení, komunikativní)
- hrajeme si na divadlo a říkáme si, jak se správně chovat, kdy tleskat, jak se chovat, když přijdeme pozdě, jak o přestávkách (k. k řešení problémů, komunikativní, sociální interpersonální)
- povídáme si o zvláštních kouzelných slůvkách, rozebíráme slůvko omlouvám se
(k. komunikativní, sociální interpersonální)
- hrajeme krátké scénky s kouzelnými slůvky a bez nich a porovnáme vzniklé situace- prosím, děkuji, promiň (k. k učení, komunikativní, sociální, interpersonální)
- hrajeme si na návštěvu koncertu - povídáme si o vhodném oblečení, o hudebnících, hudebních nástrojích, poznáváme hud. nástroje, malujeme je, zkusíme sestavit hud. kapelu s orfovými nástroji, hra na zvonkohru (k. k učení, činnostní, , komunikativní)

- vyprávíme si o výstavách a o tom, čím jsou pro nás přínosem, zkusíme uspořádat výstavu (k. k učení, komunikativní, občanské)
- zkusíme vyrobit plakát s pozváním na výstavu (k. k učení, řešení problémů, , občanské)
- probíráme společenské chování a besedujeme (k. k učení, komunikativní)
- dodržujeme základní hygienické návyky při stolování denně ve školní jídelně a hodnotíme chování (k. sociální, interpersonální)
- učíme se správně prostírat stůl (k. činnostní, občanské)
- vymýšlíme a vyrábíme dekorace na jídelní stůl (k. k učení, činnostní, občanské, trávení volného času)

3. Lidé a čas

Můj den

- povídáme si o částech dne a jejich využití (k. k učení, komunikativní)
- sestavujeme si vlastní plán dne podle představ a přání, čteme je ostatním a besedujeme nad tím (k. k řešení problémů, komunikativní, činnostní, občanské)
- hledáme náměty na aktivní a pasivní odpočinek, kreslíme je a hrajeme navržené hry (K. komunikativní, sociální, k. trávení volného času)
- představujeme si svět a situace, kdyby neexistoval čas – průběh života, jízdní řády, výuka ve škole, změny v přírodě (k. k řešení problémů)
- malujeme nebo popisujeme nejkrásnější den mého života (k. k učení, k.komunikativní)
- vymýšlíme svůj den D a přečteme ostatním úsměvné historky (k. komunikativní)
- plánujeme v družstvech odpolední i týdenní činnosti ve školní družině (k. k řešení problémů, k. komunikativní, sociální, činnostní, občanské, k trávení volného času)
- tvoříme koláže produktivně a nevhodně využitého volného času a povídáme si o tom, co nás obohacuje, rozvíjí, čím čas naopak promarníme (k. komunikativní, trávení volného času)
- seznamujeme se s denní křivkou výkonnosti člověka a srovnáváme s činnostmi v nich konaných ve škole, školní družině, doma, hledáme nejvhodnější dobu na přípravu do školy (k. k řešení problémů, činnostní a občanské, trávení volného času)

Můj volný čas

- besedujeme nad volným časem o prázdninách, jak jsme jej strávili (k. komunikativní)
- sestavujeme z pohlednic a obrázků prázdninový vlak (k. komunikativní, činnostní občanské)
- seznamujeme spolužáky s výlety, dobrodružstvím o víkendu (k. k učení, komunikativní, činnostní občanské)
- před prázdninami si uděláme návrh svých aktivit, které chceme podniknout o prázdninách náš plán, po prázdninách porovnáme s naším plánem(k. sociální interpersonální, činnostní občanské, trávení volného času)

Měříme čas

- kreslíme různá měřidla času a povídáme si o nich (k. k učení, komunikativní)
- soutěžíme v určování správného času podle papírových hodin (k. komunikativní, sociální interpersonální)
- hrajeme časové hry- v daném čase nakresli, zapamatuj si, udělej, postav (k, k řešení problémů,, činnostní občanské)
- povídáme si o různých časových pásmech, ukazujeme na globusu (K. k učení, komunikativní)
- hledáme informace na PC, v encyklopediích (k.k učení, komunikativní, činnostní občanské)

Měníme se v čase

- hrajeme hru – poznáme se na fotografii (k. komunikativní)
- vyprávíme úsměvnou historku z dětství (k.komunikativní)
- hledáme na sobě proměnu času- povaha, postava, zájmy, myšlení, zručnost (k. k učení, , komunikativní, sociální, interpersonální)
- vyrábíme dárečky pro seniory (k. činnostní občanské, trávení volného času)

Jak čas mění život lidí

- pomocí knih, internetu zkoumáme život lidí v dřívějších dobách (k. k učení, komunikativní)

- v přírodě si stavíme obydlí, jak mohla vypadat v pravěku (k. komunikativní, činnostní občanské, sociální interpersonální)
- pantomimou se snažíme dorozumívat tak, jak to mohli dělat pravěcí lidé (k. komunikativní)
- zkusíme ztvárnit slova obrázky a vymyslet první písmo (k. k učení)
- srovnáváme a hledáme výhody nevýhody života v minulosti a dnes (k. k řešení problémů)
- společně si představujeme budoucno a malujeme představy (k. k učení, komunikativní)
- povídáme si, jak pomáhali děti doma dříve a nyní (k. k učení, komunikativní)
- hledáme na internetu jak vypadaly domácnosti dříve (k. k učení, komunikativní)
- vymýšlíme a kreslíme pomocníky budoucnosti, kteří by lidem usnadnili práci (k. k řešení problémů)
- povídáme si o přínosech moderních věcí pro člověka, ale i o možnostech nebezpečí (k. komunikativní, sociální interpersonální)
- zpíváme lidové písně, učíme se stará říkadla, čteme staré pohádky, prohlížíme staré ilustrace (k. k učení, trávení volného času)
- vyhledáváme staré předměty a vymýšlíme jejich příběh (k. k řešení problémů, komunikativní)
- povídáme o starých řemeslech (k. k učení, činnostní občanské)
- všímáme si změn v naší obci (k. komunikativní)
- pátráme po starých příbězích naší obce (k. komunikativní)

4. Rozmanitost přírody

Podzim

- na vycházkách sledujeme proměny přírody- stromy, květiny, tráva (k. k učení, komunikativní)
- určujeme stromy a pojmenováváme jejich plody (k. k učení, k řešení problémů)
- sbíráme podzimní plody a vyrábíme z nich drobné ozdoby, figurky, předměty (k. činnostní občanské, trávení volného času)
- stavíme objekty z přírodnin (k. komunikativní, sociální interpersonální, trávení volného času)

- poznáváme ovoce zeleninu pohmatem , podle chuti, a vůně (k. k učení)
- připravujeme si jednoduché pohoštění z ovoce zeleniny a povídáme si o důležitosti vitamínů (k. komunikativní, činnostní občanské)
- využíváme listy pro různé koláže a výtvarné techniky (k. činnostní občanské, trávení volného času)
- soutěžíme v určování stromů a plodů (k. k řešení problémů, komunikativní, sociální interpersonální)
- upevňujeme si pravidla chování v přírodě a zásady ochránce přírody (k. k učení, sociální interpersonální)
- podílíme se na ošetřování květin (k. k učení, činnostní občanské)
- pozorujeme hmyz, povídáme si o životě, vyhledáváme si zajímavosti (k. učení, komunikativní)
- děláme výstavku listů, plodů, výrobků (k. sociální interpersonální, činnostní občanské)
- pozorujeme ptáky, hledáme v encyklopedii, hledáme místa kam odlétají (k. k učení)
- pozorujeme proměnu polí a určujeme plodiny (k. k učení)
- hledáme pranostiky a pozorujeme jejich pravdivost (k. k řešení problémů)
- čteme si o přípravě zvířátek na zimu(k. k učení)
- hrajeme pexesa s přírodní tematikou (k. k učení, komunikativní)
- kreslíme zvířata, přírodu, rostliny, květiny (k. k učení, činnostní občanské)
- kreslíme své domácí mazlíčky, akce den mazlíčků (k. k učení, komunikativní, sociální interpersonální)

Zima

- pozorujeme zimní přírodu, hledáme proměny vody v zimě (k. k řešení problémů, komunikativní)
- vyrábíme z papíru zimní vločky, zimní a vánoční výzdobu (k. k učení, činnostní občanské, sociální interpersonální)
- vyrábíme vánoční přáníčka (k. k učení, sociální interpersonální)
- připravujeme program na vánoční besídku (k. sociální interpersonální)

- čteme knihu o přírodě, se zvířecími hrdiny (k. k učení)
- povídáme si o zvířátkách, co dělají v zimě- zajíc, kapr, sýkora, srna, had, žába, jelen, prase (k. k učení, řešení problémů)
- poznáváme stopy zvířat, přiřazujeme stopy (k. k učení, řešení problémů)
- vyprávíme si o zvířátkách v ZOO, kreslíme, vyhledáváme jejich původní domovy (k. k učení, řešení problémů)
- seznamujeme se se zvířaty žijícími na různých kontinentech (k. k učení, sociální interpersonální)
- vyrábíme koláže kontinentů a zvířat zde žijících (k. k učení, komunikativní, činnostní interpersonální)
- sestavujeme abecedu a ke každému písmenu přiřadíme zvíře na dané písmeno (k. k učení)
- povídáme si celoročně o ochraně životního prostředí, seznamujeme se s tříděním odpadů (k. k učení, činnostní občanské, komunikativní)
- vyhledáváme pranostiky k zimnímu období (k. k učení)
- využíváme výukových programů na PC- kvízy, youtube videa (k. k učení, komunikativní, trávení volného času)

Jaro

- pozorujeme změny v přírodě (k. k učení)
- pozorujeme jarní květiny určujeme podle atlasu (k. k učení, řešení problémů)
- poznáváme léčivé rostliny, určujeme která část se sbírá – vaříme čaj (k. k učení, činnostní občanské)
- seznamujeme se s jedovatými rostlinami našeho okolí (k. k učení)
- malujeme kreslíme jarní květiny (k. k učení, činnostní občanské)
- učíme se lisovat květiny, vytváříme herbář (k. k řešení problémů, činnostní občanské)
- pozorujeme ptáky posloucháme jejich zpěv (k. k učení)
- sejeme semínka a pozorujeme, staráme se o květiny (k. činnostní občanské, k. k učení, sociální interpersonální)

- pozorujeme proměny květin v okolí (k. k učení)
- přesazujeme a množíme pokojové květiny (k. k učení, činnostní občanské)
- malujeme mláďata domácích zvířat (k. k učení)
- kreslíme obrázky ke Dni Země- ochrana přírody (činnostní občanské)
- při vycházkách do lesa si povídáme jak člověk lesu prospívá, jak mu škodí, co nám les dává (k. komunikativní, řešení problémů, sociální interpersonální)
- pozorujeme a poznáváme listnaté jehličnaté stromy (k. k učení,)
- zkoumáme a pozorujeme květy ovocných stromů (k. k učení, komunikativní)
- vyhledáváme pranostiky jara (k. k učení)
- řešíme kvízy, tajenky o přírodě (k. k řešení problémů, komunikativní, sociální interpersonální)
- hrajeme si s přírodninami, tvoříme dle fantazie (k. sociální interpersonální, činnostní občanské)

5. Člověk a jeho zdraví

Naše tělo

- vyhledáváme zajímavosti o našem těle v encyklopediích, na internetu (k. k učení,)
- hrajeme hru, kdy pomocí otázek a odpovědí ano ne hádáme myšleného kamaráda (k. komunikativní, sociální interpersonální)
- pozorujeme se a hledáme k sobě nejpodobnějšího spolužáka (k. k řešení problémů, sociální a interpersonální)
- během roku se vážíme a měříme, zapisujeme do tabulky a porovnáváme změny (k. k učení, činnostní občanské)
- kreslíme svého spolužáka a hádáme , kdo to je (k. k učení)
- zkoumáme pod mikroskopem vlasy, kůži,.. (k. k učení, řešení problémů)

Čistota půl zdraví

- besedujeme o osobní hygieně – čistota těla, čistota oblečení, vhodnosti oblečení podle vzhledu počasí, pohodlí (k. komunikativní, sociální interpersonální)

- ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, , po použití WC, při stolování, po pobytu venku, vzájemně upozorňujeme na prohršky (k.k učení, komunikativní, sociální interpersonální, činnostní občanské)

- hrajeme hru Kolikrát denně děláš (k.komunikativní)

Nemocí se nebojíme

- hrajeme drobné scénky o návštěvě lékaře s běžnými onemocněními (k. k učení, řešení problémů, komunikativní)

- hledáme na každé onemocnění co nejvíce preventivních opatření- angína, chřipka (k. k řešení problémů)

- vyhledáváme informace o léčivých bylinách a jejich účincích- kreslíme s popisem (k. k učení, činnostní občanské)

- povídáme si o dětských úrazech a ošetřujeme drobná poranění (k. k učení, komunikativní, řešení problémů)

- seznamujeme se s lékárnou, cestovní lékárníčkou, zkoumáme obsah (k. k učení)

- vyhledáváme preventivní opatření proti úrazům, všímáme si jejich dodržování, upozorňujeme na prohršky (k. k učení, komunikativní, sociální interpersonální)

- povídáme si o nebezpečných látkách, které se používají běžně při úklidu (k. k učení)

- povídáme si o návykových látkách, vytváříme plakáty k boji proti kouření, drogám, alkoholu (k. k učení, řešení problémů, činnostní občanské)

Rozhýbeme svoje tělo

- při vycházkách překonáváme přírodní překážky, hrajeme hry dle počasí s využitím přírodního prostředí (k. sociální interpersonální, činnostní občanské)

- průběžně se učíme nové pohybové hry (k. k učení)

- využíváme tělocvičnu, sportovní hřiště k různým hrám, cvičením (k. sociální interpersonální, činnostní občanské, trávení volného času)

- pořádáme soutěže ve skákání přes švihadlo, hod do koše, obratnost s míčem (k. sociální interpersonální)

- upevňujeme si pravidla jednoduchých her (k. k učení, k řešení problémů)

- vyšlapáváme a vytváříme obrazy ve sněhu, stavíme sněhové stavby (k. k učení, činnostní občanské)
- závodíme v hodu sněhovou koulí do dálky na cíl, hra koulovaná (k. k učení)
- soutěžíme ve stavbě sněhuláka, sněhových staveb (k. řešení problémů, sociální interpersonální, činnostní občanské)

6. Umění a kultura

- tato oblast úzce spojuje, prolíná a doplňuje všechny již výše zmíněné činnosti
  - zpíváme tematické písničky, připravujeme tematické besídky – vánoční, maminkám, oslava městyse
  - kreslíme, malujeme a zkoušíme nové techniky při individuálních pracích dle zájmu dětí, dle inspirace
- = v dané oblasti se prohlubují a rozvíjejí všechny výše zmíněné kompetence

7. Člověk a svět práce

- podle ročního období pracujeme s přírodním a drobným materiálem
  - stavíme z konstruktivních stavebnic, přírodních materiálů, modelujeme, stříháme, skládáme, lepíme, sestavujeme, vyšíváme
- = v dané oblasti se rozvíjejí a prohlubují všechny výše zmíněné kompetence

Průřezová témata

1. Osobnostní a sociální výchova

- *Charakteristika průřezového tématu*

Smyslem tohoto tématu je utváření praktických životních dovedností u účastníka v každodenním běžném životě. Pomoci účastníkovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založenou na dobrých vztazích k sobě samému, druhým a světu.

Osobnostní a sociální výchova v ŠD

Osobnostní a sociální výchova svým pojetím a obsahem zasahuje do všech oblastí zájmového vzdělávání ve školní družině, neboť se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci mezi účastníky. Ze vzdělání Člověk a jeho svět lze využít témata směřující k sebepoznání, psychohygieně, mezilidským vztahům. Vzdělávací oblast Umění a kultura se týká hlavně smyslového vnímání, utváření estetiky chování, mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku sebevyjádření a komunikace s okolím. Ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví lze rozvíjet sociální vztah, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce přispívá ke zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu v různých pracovních situacích

2. Environmentální výchova v ŠD

- *Charakteristika průřezového tématu*

Environmentální výchova vede účastníka k pochopení komplexnosti vztahů člověka a životního prostředí. Vede jej k poznání významu odpovědnosti za své jednání vůči přírodě a k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí

Environmentální výchova v ŠD

Vede účastníky k aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí včetně mezilidských vztahů, vede k pochopení zdravého životního stylu a k vytváření hodnotové orientace účastníků v zájmu udržitelného rozvoje lidské civilizace. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět učí účastníky pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí. Přispívá k aktivnímu odpovědnému přístupu k okolnímu prostředí v každodenním životě. Z oblasti Člověk a zdraví se dotýká vlivu prostředí na vlastní zdraví. Ze vzdělávací oblasti Umění a kultura se nabízí zamyšlení nad vztahem člověka a přírody jako zdroje inspirace pro umění a esteticky. Propojením činností ŠD s oblastí Člověk a svět práce vytváří prostor pro pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí.

3.3 Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

V oblasti personální:

Vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami vyžaduje úzkou spolupráci vychovatelky a třídního učitele žáka. Při práci vychovatelka uplatňuje podpůrná opatření doporučená školským poradenským zařízením, je-li to potřeba a okolnosti to umožňují, pracuje s vychovatelkou současně i asistent.

Uvědomujeme si a vycházíme z poznatku, že znevýhodnění účastníka v jedné oblasti může posilovat jeho jiné osobnostní předpoklady. Ve školní družině využíváme větší míru individuálního přístupu k těmto účastníkům, pomáháme zvýšenou motivací, výrazně kladně je hodnotíme i za malé dílčí pokroky a snažíme se o jejich přirozené začleňování do kolektivu a podílení se na všech aktivitách školní družiny.

V průběhu působení vychovatelky na účastníka jsou uplatňovány tyto zásady:

- seznámení se vychovatelky s vyšetřením žáka v PPP a vzdělávacími a výchovnými opatřeními
- možnost konzultace s třídním učitelem žáka pro další pomoc
- individuální práce – možnost doučování
- začleňování při činnostech do dvojice nebo kolektivu nadaných dětí

V oblasti materiální:

Nákup a využívání speciálních pomůcek je v souladu s doporučeními školského poradenského zařízení. Vyžaduje-li to situace, jsou školní pomůcky využívány též ve školní družině.

V oblasti organizační:

Školní družina disponuje jednou místností rozdělenou na tři herny, proto je nanejvýš důležité, aby se účastníci se speciálními vzdělávacími potřebami začleňovali obzvláště citlivě, systematicky, abychom jim zajistili interakci s ostatními dětmi ale i dostatek soukromí.

3.4 Zabezpečení vzdělávání účastníků nadaných a mimořádně nadaných

Při rozvoji talentovaných jedinců se snažíme vyhovět jejich vzdělávacím a zájmovým potřebám. Dalšími doplňkovými a složitějšími činnostmi v oblastech jejich zájmů vytváříme podmínky pro rozvoj a uplatnění jejich nadání.

Způsoby práce s nadanými účastníky:

- obohacujeme a rozšiřujeme zájmové vzdělávání
- nadaného mladšího účastníka začleníme do prací ve skupině starších účastníků
- nadaným účastníkům pomáháme najít vrstevníky stejně nebo podobně nadané
- stáváme se průvodcem a konzultantem účastníka v jeho oblasti zájmu
- místo práce na základní úrovni poskytujeme účastníkům možnost zúčastnit se činností stimulující jejich rozvoj
- poskytujeme jim určitou volnost ve způsobu zájmového vzdělávání

3.5 Podmínky pro přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Podmínky pro přijímání uchazečů:

Do ŠD se přihlašují žáci 1. den školního roku, odevzdají přihlášky během 1. týdne školního roku. Účastníka je možno kdykoliv odhlásit (písemná žádost rodičů). Ředitel může rozhodnout o vyloučení účastníka ze ŠD, pokud tento účastník soustavně nebo jiným vážným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních. Toto rozhodnutí bude předem projednáno se zákonnými zástupci účastníka, bude vyhotoven písemný zápis a bude informován i zřizovatel ZŠ.

Provoz školní družiny (ŠD) je pro žáky 1. – 5. ročníku.

Oddělení se naplňuje do počtu 29 žáků.

Účastníci jsou ze školní družiny uvolňováni na základě vyplněných odchodů na přihlášce. Během školního roku je možné časy odchodů měnit – vždy písemně. Rodiče jsou povinni nahlásit změny kontaktních telefonních čísel, upozornit na přihlášce na zdravotní omezení účastníka.

Podmínky ukončování vzdělávání:

Docházka do školní družiny je možná po celou dobu docházky do školy, tj. od 1. do 5. ročníku.

Docházka je ukončena:

- v den ukončení vzdělávání žáka v Základní škole a Mateřské škole, Černý Důl, okres Trutnov
- na vlastní žádost zákonného zástupce, tuto skutečnost oznámí osobně nebo písemně
- pokud zákonný zástupce neuhradí úplatu ve školní družině nejpozději do 1 měsíce od upozornění na tuto skutečnost
- pro závažném porušení školního řádu, vnitřního řádu školní družiny či řádů odborných učeben

Podmínky průběhu vzdělávání:

Provoz školní družiny (ŠD) je pro žáky 1. – 5. ročníku ráno od 6.45 do 7.45 hodin, vždy v herně školní družiny v I. poschodí ZŠ. Nutný příchod do 7.45 hod. Obuv a oděv si žáci odloží ráno po příchodu ve svých šatnách, aktovku žáci I. třídy odkládají v šatně, žáci II. třídy odkládají aktovku ve II. třídě v I. poschodí. Ranní ŠD mohou navštívit podle potřeby rodičů žáci nepřihlášení k pravidelné docházce. Nepřítomné žáky vychovatelka zapisuje do Přehledu výchovně vzdělávací práce.

Odpoledne provoz ŠD končí v 16.00 hod. Vychovatelka uvolní žáka v určenou dobu na cestu k autobusu nebo domů. Rodiče jsou povinni vyzvednout si dítě nejdéle do 16.00 hod. V případě, že tak neučiní, vychovatelka je vyzve telefonem a setrvá s dítětem do jejich příchodu.

Po skončení vyučování/ dle rozvrhu/ předá učitelka vychovatelce žáky ŠD na určeném místě.

Docházka přihlášených účastníků je povinná. Nepřítomnost účastníků zapisuje vychovatelka do Přehledu výchovně vzdělávací práce.

Pro vychovatelku je závazný odchod účastníků na přihlášce, změny zákonní zástupci hlásí včas, vždy písemně. Mimořádný odchod účastníka je možný jen na základě písemné žádosti rodičů (na žádosti je datum, hodina odchodu a podpis rodičů). Žádosti o jiné uvolnění vychovatelka zakládá.

Na oběd chodí všichni žáci do MŠ, vychovatelka dbá na kulturu stolování. Při přechodu mezi budovami žáci používají reflexní vesty.

Vychovatelka vždy přihlíží při výběru zaměstnání k počasí, přání a náladě účastníků v oddělení.

Během pobytu venku, vycházky mají účastníci své věci a aktovky v šatně. Při odchodu se převlékají v šatně. Mají věci na převlečení na ven (podle počasí).

Při vycházkách a akcích ŠD používá vychovatelka dopravní terčík, žáci reflexní vesty.

Účastníci se řídí pravidly školního řádu školy a dodržují bezpečnostní předpisy, se kterými byli seznámeni. Chovají se tak, aby neohrozili bezpečnost a zdraví svoje a ostatních.

Rodiče jsou seznámeni s provozem a řádem ŠD na 1. třídní schůzce v září. S vychovatelkou řeší vzniklé problémy osobně.

4 Hodnocení žáků a vlastní hodnocení zařízení

4.1 Hodnocení

Zásady hodnocení:

Účastníci mají právo být informováni o svých výsledcích a o tom, jak se vychovatelka na jeho výsledky dívá a jak je hodnotí. Proto poskytuje účastníkovi zpětnou vazbu o tom, jak co zvládá, jakých výsledků dosahuje ve srovnání s minulými obdobími, v čem se zlepšil. Účastník dostává návod, jak postupovat, aby nedostatky odstranil. Dbáme na to, abychom nesrovnávali účastníka s jeho spolužáky, ale soustředíme se na individuální pokrok každého jedince. Hodnocení v naší školní družině vychází z cílů školní družiny a respektuje individuální rozdíly žáků.

Úkolem hodnocení je,

- aby nezraňovalo, ale motivovalo k dosahování dobrých výsledků
- aby oceňovalo pozitivní projevy účastníků
- aby posilovalo kladný vztah účastníků k vlastnímu zájmovému vzdělávání
- aby podporovalo rozvoj dítěte

Pravidla pro hodnocení žáků:

Podmínkou je zpětná vazba – jak co funguje, zda žák daný úkol zvládl dobře. Zde se zaměřujeme na problém, činnost. Průběžně hodnotíme, jak se výsledky zájmového vzdělávání projevují ve vědomostech, dovednostech, návycích, schopnostech a postojích žáků.

Umožňujeme účastníkům účast na hodnocení a sebehodnocení vlastních činností a výsledků práce.

Způsoby hodnocení :

1. Průběžné hodnocení slovní – hodnocení v průběhu vykonané činnosti, hodnocení v průběhu školního roku

2. Závěrečné slovní hodnocení – hodnocení finálního produktu činností, hodnocení celoroční práce žáka

3. Portfolio

Slovní hodnocení je konkrétní slovní vyjádření o dosažené úrovni účastníka ve vztahu k cíli a k možnostem účastníka.

Při slovním hodnocení není naším cílem srovnávat s druhým účastníkem, ale postihnout individuálně výsledek zájmového vzdělávání, jde nám o posouzení účastníka v jeho vlastním vývoji, ve vztahu k minulým výkonům, naznačíme, jak překonat případné nedostatky.

Slovním hodnocením poskytujeme informaci účastníkovi a jeho rodičům o výsledcích zájmového vzdělávání.

Portfolio

Práce účastníků se mohou stát součástí portfolio, které si účastník vede sám. Materiály budou zařazovány s vědomím účastníka. Dokumentování účastníkovy pokroku by mělo přispívat k udržení vnitřní motivace k zájmovému vzdělávání.

Používaná kritéria v zájmovém vzdělávání :

aktivní přístup účastníka k činnostem, tvořivost, nápady, fantazie, vzájemná pomoc, komunikace s vrstevníky a výsledky tvůrčích procesů

Hodnocení účastníka ve školní družině je součástí její každodenní činnosti. Forma hodnocení je převážně slovní a formulována tak, aby podporovala a motivovala účastníka k nabízeným aktivitám. Sledují se pokroky a změny účastníka v jeho celoroční práci v ŠD.

Hodnocení v průběhu roku sleduje a je vztahováno k upevnění a rozvoji daných klíčových kompetencí.

Výstupy a úspěchy:

Výstupy jednotlivých aktivit mají nejrůznější podobu a charakter:

výtvarné práce, písemné práce, žákovské výtvary, diskuze, zážitky, ocenění apod.

4.2 Vlastní hodnocení

Předmět evaluace:

Cílem autoevaluace je zhodnocení stavu kvality školní družiny (jak funguje náš ŠVP ŠD, školní družina, jaké klima), podmínek činnosti (vhodnost uspořádání a vybavení prostředí pro realizované činnosti), organizace činnosti (motivace, využívání zásad pedagogiky volného času, zohledňování specifík jednotlivých účastníků, využití času pro prováděné činnosti, zajištění bezpečnosti účastníků).

Tyto informace nám slouží jako zpětná vazba, jejich prostřednictvím vyvozujeme opatření vedoucí ke zkvalitnění zájmového vzdělávání.

Metody evaluace:

Hodnocení činnost školní družiny provádíme:

1. prostřednictvím zjišťování spokojenosti účastníků a zákonných zástupců: rozhovory, otázky, dotazníky, ankety
2. vychovatelka si individuálně průběžně hodnotí vlastní práci, provádí případné úpravy a hledá nové metody, které by vedly ke kvalitnějším výsledkům práce.

Kritéria pro hodnocení:

Používaná kritéria v zájmovém vzdělávání: aktivní přístup účastníka k činnostem, tvořivost, nápady, fantazie, vzájemná pomoc, komunikace, spolupráce se zákonnými zástupci, spokojenost všech zúčastněných, připomínky a návrhy.

Časový plán:

Výsledkem zjišťování je roční zhodnocení činnosti školní družiny. Toto celoroční zhodnocení je podkladem pro výroční zprávu školy.

Hodnoceny budou podmínky činností, organizace činností, činnost vychovatelky, personální stav ŠD a úroveň dalšího vzdělávání, materiální podmínky a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

Při evaluaci bude poukázáno i na rizika ohrožující nebo omezující činnost ŠD.

Na základě evaluace a autoevaluace provádíme potřebné změny v ŠVP školní družiny pro zdokonalení a vylepšení její činnosti.

Evaluační nástroje: rozhovory, otázky, dotazníky, ankety, diskuze,